

**Fællesorganisationen af
almennyttige danske Boligselskaber.**

Bilag 44.

København, den 26. Maj 1920.

Med Skrivelse af 27. f. M. har det høje Ministerium anmodet Bestyrelsen for Fællesorganisationen om Erklæring over en Skrivelse fra Boligkommissionen af 14. April 1920, der vedrører en af Kommissionen foretagen Undersøgelse af Aarsagerne til Byggerivirksomhedens Fordyrelse. Bestyrelsen har i den Anledning paa et afholdt Møde vedtaget at udtale følgende:

Boligkommissionens Skrivelse slaar til Lyd for den almindelige Opfattelse, at det Offentlige, som hidtil væsentligt har interesseret sig for at fremme den *kvantitative* Side af Boligbyggeriet, ogsaa har Anledning til at tage virksomme Skridt med Hensyn til den *kvalitative*. De med Krigen indtraadte Forandringer i Boligbyggeriets Forhold, der satte det ganske private Initiativ næsten helt ud af Spillet og henviste ca. 70 pCt. af Boligbyggeriet til Boligselskaberne og Kommunerne — før Krigen besørgede disse Faktorer formentlig kun ca. 10 pCt. — har med stor Pludselighed og uden Forberedelse stillet Kommuner og Boligselskaber overfor den øjeblikkelige Løsning af en Række overordentlig vanskelige sociale, økonomiske og tekniske Problemer. Hvilke Hjælpekilder Kommunen har haft til deres Arbejder, skal vi ikke udtale os om, men kun henvise til, at Kommunerne sikkert i stort Maal har følt Vanskelighederne og ikke været i Stand til at overvinde dem fuldtud og derfor vel nærmest er tilbøjelig til at ville begrænse deres Byggeri. For Boligselskabernes Vedkommende eksisterede der allerede før Krigen en Tradition indenfor enkelte Boligselskaber, men den overvejende Del af dem er opstaaet derved, at Bolignøden simpelthen tvang de boligsøgende Befolkningslag til gennem Boligselskaber at gaa i Arbejde med et Byggeri, som de ofte savnede fornøden Foruddannelse til. Der er sikkert opnaaet en hel Del ved, at nærværende Fællesorganisation bringer dens Medlemmer i Forbindelse med hverandre og navnlig gør Propaganda for Boligsagens sociale Side. Men da Organisationens savner de Virkemidler, som betinger Tilstedeværelsen af et kraftigt virkende Sekretariat og Vejledningskontor, har dens Virksomhed, selv om den faktisk er af ret stort Omfang, efter Sagens Natur ikke kunnet yde Fyldest i alle de Henseender, hvor Organisationens Medlemmer Landet over kunde tiltrænge Støtte. Og overfor de uheldige Boligselskaber, af hvilke der desværre findes mange, har den intet andet Mittel end at nægte dem Optagelse.

Det Offentlige, som ved Lov 5. Februar 1918 om Tilskud til Boligselskaber og denne Lovs Forlængelse har overdraget en betydelig Del af Boligudviklingen, i hvert Fald i disse Loves Virketid, til Boligselskaberne, har efter Bestyrelsens Mening paataget sig en Forpligtelse til at overvaage disse Boligselskaber og at stille de fornødne Hjælpe midler til deres Raadighed, thi Boligselskaberne har under Boligmangelen udført en offentlig Opgave. Denne Forpligtelse er formentlig ikke opfyldt med de finansielle Tilskud alene, thi det høje Ministerium vil være bekendt med, at disse Tilskud i overordentlig mange Tilfælde er blevet misbrugt af den private Spekulation, navnlig ved de saakaldte „falske Boligselskaber“. Disse startes af og støtter sig til Entreprenører og Grundsælgere og gaar selv sagt ud paa at skaffe disse Profit uden pekuniært Ansvar for Byggeriet, idet der bygges udelukkende paa de Boligsøgendes Risiko; de støtter sig som Regel til kapitalstærke Financiers og har herigennem økonomiske Magtmidler og Indfyldelse paa Præniveauet. Den almindelige Fordyrelse af Niveauet, som saadanne Selskaber